

महाराष्ट्र औद्योगिक धोरण, २०१९ नुसार
पुनरुज्जिवनक्षम नसलेल्या तसेच बंद उद्योग
घटकांसाठी विशेष अभय योजना (Special
Amnesty Scheme).

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- विअयो-२०१९/ प्र.क्र.१५/ उद्योग-१०
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १८ ऑगस्ट, २०२१.

- वाचा :-** १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक :- आयआयआय-पॉलिसी
-२०१०/प्र.क्र.७६८/उद्योग-२, दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१३.
- २) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक :-एसआयसी-२०१३/
प्र.क्र.५१/१३/उद्योग-१०, दिनांक २ मे, २०१३.
- ३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक :-एसआयसी-२०१३/
प्र.क्र.५१/१३/उद्योग-१०, दिनांक १ ऑगस्ट, २०१३.
- ४) उद्योग संचालनालय, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक :- उसं / आउक / विशेष अभय
योजना-२०१३-१४/ कार्यपध्दती /२०१३/बी-१८०९४, दिनांक ७ डिसेंबर, २०१३.
- ५) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक :-एसआयसी-२०१३/
प्र.क्र.५१/१३/उद्योग-१०, दिनांक १४ ऑगस्ट, २०१४.
- ६) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक :- एसआयसी-२०१३/
प्र.क्र.५१/१३/उद्योग-१०, दिनांक ६ मे, २०१६.
- ७) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक :- मऔधो-२०१९/ प्र.क्र.६ /
उद्योग-२, दिनांक ७ मार्च, २०१९.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्राचे औद्योगिक धोरण -२०१३ नुसार पुनरुज्जिवनक्षम नसलेल्या तसेच बंद उद्योग
घटकांची जमिनीसकटची स्थिर मालमत्ता वापरात येण्याच्या दृष्टीकोनातून अशा उद्योग घटकांना
सुलभ निर्गमन पर्याय उपलब्ध करून देण्यासाठी विशेष अभय योजना राबविण्यात येत होती . सदर
विशेष अभय योजना दिनांक ३१ मार्च, २०१७ पर्यंत राबविण्यात आली. महाराष्ट्राचे औद्योगिक
धोरण,२०१९ मध्ये मुद्दा क्रमांक १४.१ येथे विशेष अभय योजना चा समावेश आहे. "विशेष अभय
योजना" राबविताना आलेल्या अडचणी तसेच जास्तीत जास्त उद्योग घटकांना या योजनेचा लाभ
मिळावा या बाबी विचारात घेऊन, सुधारित स्वरूपात "विशेष अभय योजना" राबविण्याची बाब
शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

पुनरुज्जिवनक्षम नसलेल्या व बंद उद्योग घटकांकडील शासकीय देणी थकीत असल्यास, त्या थकीत देणीची मुद्दल रक्कम घटकाने एकरकमी भरल्यास, त्यावरील व्याज व दंडनीय रक्कम माफ करुन, त्या उद्योग घटकाची स्थिर मालमत्ता अन्य उद्योग घटकाकडे हस्तांतरित करण्यास विशेष अभय योजनेद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदर योजना महाराष्ट्राचे नवीन औद्योगिक धोरण -२०१९ च्या कालावधीपर्यंत अंमलात राहिल.

या योजनेचा लाभ खालील निकष पूर्ण करणाऱ्या उद्योग घटकांना देण्यांत येईल.

अ) एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधीसाठी बंद असलेला किंवा न्यायालयाकडून नादार / दिवाळखोर (Insolvent) म्हणून घोषित झालेला उद्योग घटक.

ब) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या मार्गदर्शक सुत्रानुसार पुनरुज्जिवनक्षम नसलेला उद्योग घटक.

क) उद्योग घटक हस्तांतरणामुळे घटकाच्या व्यवस्थापनात बदल होऊन घटक पुढे यशस्वीरित्या चालू राहिल.

वरिल निकषांची पूर्तता करणाऱ्या उद्योग घटकास विशेष अभय योजनेचा लाभ देताना खालील सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे.

१) घटक बंद असल्याबाबत / पुनरुज्जिवनक्षम नसल्याबाबत संबंधित वित्तीय संस्थेचे प्रमाणपत्र किंवा रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया ने केलेल्या आजारी उद्योगाच्या व्याख्येनुसार घटक आजारी असल्याबाबत सनदी लेखापालाचे प्रमाणपत्र घेण्यात येईल.

२) घटक बंद पडले असल्याबाबतची खात्री करताना, त्या घटकाची संबंधित कालावधीतील विद्युत देयके, पाण्याची देयके, वीज / पाणीपुरवठा खंडीत केल्याबाबतची कागदपत्रे, उत्पादन बंद पडल्याच्या आर्थिक वर्षापासूनचे वार्षिक ताळेबंद यापैकी कोणताही पुरावा ग्राह्य धरण्यात येईल व त्यासोबत उद्योग घटकाने घटक बंद पडल्याच्या दिनांकासंबंधी प्रतिज्ञापत्र सादर करणे आवश्यक राहिल.

३) घटकास विशेष अभय योजनेचा लाभ देण्यात आल्यानंतर पूर्वीच्या व्यवस्थापनामध्ये बदल अपेक्षित आहे. यामध्ये -

अ) कंपनी असेल तर त्याच्या भाग भांडवलातील नियंत्रक हितसंबंधांमध्ये (कंट्रोलिंग स्टेक) बदल.

ब) भागीदारी संस्था असेल तर जुन्या भागीदार / भागीदारांकडे नियंत्रक हितसंबंधा एवढी भागीदारी नसावी.

४) नवीन घटकाने पूर्वीच्या घटकाच्या स्थिर मालमतेएवढी (जमिनीची मुळ किंमत व जमिनीच्या घसारा मुल्याएवढी) किमान स्थिर भांडवली गुंतवणूक करणे आवश्यक राहिल. सदरची गुंतवणूक अभय योजना लागू झाल्यापासून तीन वर्षांमध्ये करणे आवश्यक राहिल. सदरची गुंतवणूक ही कर्जाच्या परतफेडीच्या स्वरूपात नसावी.

५) ज्या पुनरुज्जीवनक्षम नसलेल्या / बंद उद्योग घटकांबाबत न्यायालय / प्राधिकरणाकडे दावे प्रलंबित आहेत, अशा उद्योग घटकांना विशेष अभय योजनेचा लाभ देण्याबाबत संबंधित विभागाने निर्णय घ्यावयाचा आहे.

६) दिनांक १ एप्रिल, २०१० पूर्वी व त्यानंतर बंद पडून नवीन व्यवस्थापनाकडे हस्तांतरीत झालेले घटक जर सदर शासन निर्णयातील सर्व अटीची पूर्तता करित असतील तर अशा बंद घटकाने शासनाची मूळ थकीत रक्कम "विशेष अभय योजना मंजूर केल्यानंतर पहिल्या दोन वर्षांमध्ये दोन हप्त्यांमध्ये भरल्यास" अशा बंद घटकाला विशेष अभय योजनेचा लाभ देण्यात येईल.

७) दिनांक १ एप्रिल, २०१९ पूर्वी बंद पडलेल्या व हस्तांतरीत झालेल्या परंतु उत्पादनात न गेलेल्या उद्योग घटकांवर शासनाच्या कोणत्याही विभागाकडून वसुलीची कार्यवाही सुरु असेल तर, अशा घटकांनी शासकीय थकबाकीची मूळ रक्कम एकरकमी भरणा केल्यास, त्यांना विशेष अभय योजनेतर्गत लाभ देण्यांत येईल.

८) सदर योजनेचा लाभ शासकीय थकीत देणीकरिताच आहे. ज्या उद्योगास, उत्पादन घटक उभारणीसाठी शासनाच्या अधिपत्याखालील महामंडळांनी स्वःनिधीतून कर्ज दिले आहे, त्या महामंडळांनी थकीत कर्जाच्या परतफेडीची वसूली स्वतः करावी. त्याकरीता संबंधित उद्योग घटकाच्या मालमतांचे पुर्नगठन करावे.

९) सामुहिक प्रोत्साहन योजना १९८८ किंवा त्यापूर्वीच्या सामुहिक प्रोत्साहन योजनेनुसार उद्योग घटकांनी प्रत्यक्षात उपभोगलेले शासन अनुदान / प्रोत्साहनाच्या रकमेबाबतची माहिती त्या उद्योग घटकाकडे / अंमलबजावणी करणाऱ्या संबंधित कार्यालयाकडे आढळून येत नाही, अशा परिस्थितीत घटकास दिलेल्या पात्रता प्रमाणपत्र मंजूर केलेल्या भांडवली गुंतवणूकीच्या १०० टक्के विक्रीकर उपभोगले आहे असे समजून त्या घटकाला विशेष अभय योजनेचा लाभ देण्यांत यावा. तसेच ज्यांच्या बाबतीत पात्रता प्रमाणपत्र, इ. कागदपत्रे आढळून येत नाहीत अशा प्रकरणी त्या घटकाने आतापर्यंत उपभोगलेली प्रोत्साहने / अनुदान हे एकूण मंजूर अनुदान म्हणून विचारात घेऊन विशेष अभय योजनेचा लाभ देण्यांत यावा. (उदा. साप्रोयो नुसार विक्रीकर प्रोत्साहने, विशेष भांडवली अनुदान, इ.)

१०) नवीन व्यवस्थापनाने त्याच ठिकाणी तीन वर्षांच्या आत उत्पादन घटक सुरु करणे अपेक्षित आहे. तसेच सदर उद्योग घटक भविष्यात उत्तमरित्या चालू राहिल, या दृष्टीकोनातून त्या उद्योजकास उत्पादनात बदल करण्याची मुभा असेल. त्या ठिकाणी सेवा उद्योग (उदा. आयटी / बीटी / थीम पार्क, इ.) देखील सुरु करता येईल, ज्या योगे त्या जमिनीचा योग्य वापर होऊन रोजगार निर्मिती व गुंतवणूक शक्य होईल.

११) जे उद्योग घटक SARFESI Act, DRT, High Court Liquidator तसेच NCLT / NCALT यांचे आदेशान्वये कोणत्याही बोझ्याशिवाय (Encumbrances) हस्तांतरीत झालेली असतील तर अशा घटकांकडून साप्रोयो अंतर्गत असलेली थकबाकी वसूल करता येऊ शकणार नाही. त्याचप्रमाणे, त्या घटकांच्या ठिकाणी नवीन / विस्तारीकरणांतर्गत येणारा घटक साप्रोयो अंतर्गत प्रचलित धोरणानुसार प्रोत्साहने मिळण्यास पात्र होऊ शकेल.

National Company Law Tribunal (NCLT) यांचेकडे सुरु असलेल्या दाव्यांच्या बाबतीत राज्य शासनाच्या विविध विभागांनी त्यांची थकीत देणी विहित कालावधीत NCLT ला न कळविल्यामुळे राज्य शासनास थकीत देणीसंदर्भात काही समस्या निर्माण होत आहेत. त्यामुळे NCLT प्रकरणे हाताळण्यासाठी उद्योग विभाग व उद्योग संचालनालय यांच्यामध्ये स्वतंत्र यंत्रणा कार्यान्वित करण्यांत येईल. सदर स्वतंत्र यंत्रणेमार्फत NCLT व उद्योग घटकाशी समन्वय साधून राज्याच्या थकीत देणींची परतफेड करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक उपाययोजना करण्यात येतील.

१२) विशेष अभय योजनेबाबतची अंमलबजावणी उद्योग विभागाच्या अधिपत्याखालील विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय यांचे कार्यालयामार्फत करण्यात येईल. विशेष अभय योजना मंजूर केल्यानंतर संबंधित ठिकाणी घटक सुरु झाला किंवा नाही याचे संनियंत्रण उद्योग संचालनालय किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याने करावयाचे आहे.

१३) विशेष अभय योजनेंतर्गत विविध विभागांनी ज्या उद्योग घटकांना लाभ दिला त्याबाबतची माहिती, लाभ / सूट दिलेली रक्कम याबाबतची माहिती त्या विभागाने उद्योग संचालनालय किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याकडे द्यावी.

सदर उद्योगांच्या शासकीय देण्यांची माहिती उद्योग संचालनालयाच्या ऑनलाईन संकेतस्थळावर प्रदर्शित केली जाईल.

१४) विशेष अभय योजनेचा लाभ घेतलेल्या नवीन व्यवस्थापनाने त्यांना विशेष अभय योजना मंजूर झाल्याच्या दिनांकापासून तीन वर्षांच्या आत त्या ठिकाणी उत्पादन सुरु करणे आवश्यक राहिल. तसे न केल्यास, विशेष अभय योजनेंतर्गत मंजूर केलेले लाभ द.सा.द.शे.१२% व्याजासह वसूल करण्यांत येईल. सदर वसुली संदर्भात उद्योग संचालनालयाने विहित केलेल्या नमुन्यानुसार त्रिपक्षीय करार करण्यात येईल. तो पूर्वीच्या उद्योग घटकाचा मालक, नवीन उद्योग घटकाचा

मालक या दोघांवर बंधनकारक राहिल. सदर वसुली ज्या लाभांच्या संदर्भात असेल त्या संबंधित विभागाने / विभागाने प्राधिकृत केलेल्या कार्यालयाने करावयाची आहे. त्याबाबतची माहिती संबंधित विभाग / प्राधिकृत कार्यालयाने उद्योग संचालनालय किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याकडे सादर करावी.

१५) सदर योजना राबविण्याचे / मंजूरीचे अधिकार संबंधित विभागप्रमुख किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेले अधिकारी यांना देण्यात येत असून, विशेष अभय योजनेचा लाभ घेण्यासाठी उद्योग घटकाने संबंधित विभागप्रमुख किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेले अधिकारी यांचेकडे विहित कालावधीत अर्ज करणे आवश्यक राहिल. एखादा अर्ज नामंजूर केल्यास, अर्ज नामंजूर करणाऱ्या अधिकाऱ्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याकडे ३० दिवसांच्या आत अपील करता येईल.

१६) सदर योजना निमशासकीय संस्था, शासकीय कंपनी व महामंडळे यांच्याकडील शासकीय थकीत देण्यांसाठी देखील लागू राहिल.

१७) सदर शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने विशेष अभय योजनेची परिणामकारक अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीकोनातून संबंधित विभागाने आवश्यक त्या सूचना / मार्गदर्शक तत्वे निर्गमित करावीत.

१८) पुनरुज्जिवनाच्या प्रस्तावाशिवाय जिल्हा उद्योग केंद्राने आजारी उद्योगाचा अर्ज स्विकारावा व जिल्हास्तरीय आजारी उद्योग बैठकीत संबंधित बँक अधिकाऱ्यांना बोलावून पुनर्जिवित प्रस्ताव विहित मुदतीत सादर करण्याच्या सूचना द्याव्यात. यामुळे उद्योग घटकांना आजारी उद्योग प्रमाणपत्र मिळणे सुकर होईल.

१९) सदर योजनेचा कालावधी महाराष्ट्राचे नवीन औद्योगिक धोरण -२०१९ च्या कालावधीपर्यंत राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२१०८१७१७३२५३८११० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे .

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय देगांवकर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव

२. सचिव, वित्त मंत्रालय (बँकींग विभाग), भारत सरकार, नवी दिल्ली.
३. सचिव, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.
४. गव्हर्नर, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, मुंबई.
५. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
६. मा.मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव.
७. मा.राज्यमंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव.
८. मा.मंत्री (सर्व) व मा.राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव.
९. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा / विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
१०. महाराष्ट्र राज्यातील सर्व संसद सदस्य.
११. महाराष्ट्र राज्यातील सर्व विधानसभा व विधानपरिषद सदस्य.
१२. मा.मुख्य सचिव
१३. शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१४. विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई.
१५. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग / औरंगाबाद विभाग / पुणे विभाग / नाशिक विभाग / अमरावती विभाग / नागपूर विभाग.
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई.
१७. सर्व जिल्हाधिकारी.
१८. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या नियंत्रणाखालील महामंडळे / शासकीय उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक / मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
१९. उद्योग सहसंचालक / अधिक्षकीय उद्योग अधिकारी, मुंबई प्राधिकरण विभाग / कोकण विभाग / पुणे विभाग / नाशिक विभाग / अमरावती विभाग / औरंगाबाद विभाग / नागपूर विभाग.
२०. अधिक्षकीय उद्योग अधिकारी (मैत्री), कृपानिधी बिल्डींग, ९, वालचंद हिराचंद मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, फोर्ट, मुंबई-४०० ०३८. (सदर शासन निर्णय मैत्री कक्ष च्या संकेतस्थळावर अपलोड करावा.)
२१. महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र (सर्व).
२२. निवडनस्ती (उद्योग-१०).